

artsen der Knappschaft onbeperkte volmacht geven, om tot de nieuwe overeenkomst te besluiten (*Zeitschr. f. ärztl. Fortb.*). Die heeren te Bochum konden met goed gevolg een leerschool voor koninklijke weefgoederenfabrieken en zoo oprichten, want die zijn, vergeleken met de Knappschafters, toch nog maar stumperts in de geweldigheid.

DIAGNOSTISCHE POLIKLINIEK VOOR BETALENDEN. — Het algemeen ziekenhuis te Massasuchets geeft, volgens *The Boston Med. and Surg. Journal*, tweemaal in de week gelegenheid aan patiënten, om, op schriftelijk verzoek of onder begeleiding van hun huisdokter, een door dezen gewenscht onderzoek ter wille van de diagnose te ondergaan. Het honorarium is 5 dollars, hetzij slechts één of veel bezoeken noodig zijn. Voor Röntgen-onderzoek wordt bovendien een bedrag van 2 of 3 dollars gerekend, en voor sommige laboratoriumonderzoekingen 1 dollar. Het blad ziet hierin een proefneming, waarvan de uitkomsten met belangstelling moeten worden afgewacht. Als de practizeerende geneesheer inziet, dat het aan zijn aanzien niets te kort doet, te erkennen, dat hij niet alle gewenschte diagnostische methoden beheerscht, zal hij door middel van deze polikliniek veel nut kunnen stichten, terwijl de instelling zelve tegevoet komt aan moeilijkheden, die voor den netten burgerstand van niet geringe beteekenis zijn.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE GELDELIJKE POSITIE DER FONDSGENEESHEEREN.

In het *Tijdschrift* van 27 Januari beschrijft dr. VAN BRUGGEN de geldelijke positie der fondsgeneesheeren. Het cijfer van het totaal honorarium voor Rotterdam, aan hem bekend als secretaris-penningmeester van de C. O., moge juist zijn, doch geeft niet den waren toestand aan. De besluiten daarop gebouwd zijn daarom niet juist. Dr. VAN BRUGGEN begaat een groote fout door het honorarium over het abnormale jaar 1915 als basis te gebruiken voor zijn beschouwingen. Wat toch is het geval?

In Augustus 1914 werd in een gecombineerde vergadering van vertegenwoordigers van dokters, apothekers en beheerders van ziekenfondsen besloten, om fondsleden, door de tijdsomstandigheden onmachtig geworden, niet te royeeren. De dokters stonden daarvoor 10 pCt. van hun honorarium af. De apothekers en ziekenfondsen droegen voor de rest de schade van de mindere contributie-ontvangst. Ook in 1915 hebben de dokters gedurende de eerste 9 maanden die 10 pCt. korting toegestaan. De laatste drie maanden hielpen zij de werkloozen fondsleden gratis. Dit bedrag aan korting, vrijwillig door de geneesheeren toegestaan, heeft dr. VAN BRUGGEN vergeten.

Berekenen wij nu, welk bedrag in een normaal jaar aan honorarium zou ontvangen zijn. In Rotterdam zijn in ronde cijfers 170000 fondsleden. Kinderen zijn daar niet bijgerekend. Rekent men er die wel bij, dan komen wij op 206000. Een verschil met dr. VAN BRUGGEN van 14000 fondsleden. Hij rekent op 220000 fondsleden. Het berekenen van kinderen maakt voor het honorarium geen verschil, omdat het bedrag aan abonnement per lid per jaar zonder kinderen naar evenredigheid hooger is.

De Vereeniging en het C. O.-fonds (A. Z. R.) ieder met 20000 leden betalen per jaar f 2.40 per lid.

Voor 40000 leden 40000 maal f 2.40 = f 96.000.—

De andere fondsen betalen per jaar en per lid een som van f 2.20—f 2.30.

Over de overblijvende 130000 fondsleden is dit 130000 maal f 2.25 = f 292.500.—

Tezamen f 388.500.—

In een normaal jaar ontvangen de 100 fondsgeneesheeren dus niet *f* 320599.—, zooals dr. VAN BRUGGEN opgeeft, maar *f* 388500.—, waarbij dan nog moet opgeteld worden het bedrag aan extra-honorarium voor kunstverlossingen, abortus-behandeling, nood- en nachtvisites.

Kregen de fondsgeneesheeren bovendien voor alle 170000 fondsleden *f* 2.40 per jaar per lid, dan zou het gezamenlijk honorarium bedragen *f* 408000.—.

In het belang van een juiste waardeering beiderzijds meende ik er op te moeten wijzen, dat dr. VAN BRUGGEN wat voorbarig is geweest met de cijfers, waarover hij beschikt.

M. LATOBY,

Secretaris der Algemeene Vereeniging voor
genees-, heel- en verloskundige hulp.

Rotterdam, 3 Februari 1916.

Het is volkomen juist, dat het aantal volwassen ziekenfondsleden in Rotterdam in ronde cijfers 170000 bedraagt en de heer LATOBY maakt naar aanleiding van dit cijfer ook een zeer juiste berekening van het bedrag van *f* 388500.—, dat de Rotterdamsche geneeskundigen zouden moeten ontvangen; door mij is slechts opgegeven het totaal inkomen van de 100 ziekenfondsgeneesheeren, wier inkomen mij bekend is, terwijl de geheele lijst van ziekenfondsgeneesheeren in Rotterdam 112 namen bevat. Voor de schatting van het inkomen, dat de huisartsen in Rotterdam in de ziekenfondsen zouden verdienen, indien de geheele bevolking daarin opgenomen was, zijn deze cijfers echter niet gebruikt, daar ik eenvoudig uitgegaan ben van de redeneering, dat, indien op $1\frac{3}{4}$ persoon boven de 16 jaar één kind onder de 16 jaar voorkomt, een honorarium van bijna F. 2.40 per lid overeenkomt met bijna F. 1.50 per persoon, zooals een eenvoudige berekening leert.

Dat mijn schatting van F. 650000.— niet onjuist is, blijkt ook uit de cijfers van den heer LATOBY, want F. 388500.— voor 170000 fondsleden bedraagt F. 2.28 per lid, of per persoon berekend $F. 2.28 \times \frac{7}{11} = F. 1.45$; voor een bevolking van 459357 zielen geeft dit ongeveer F. 666000.—. Het aantal kinderen in de Rotterdamsche ziekenfondsen onder de 16 jaar tegenover het aantal personen boven de 16 jaar kan ik moeilijk schatten, doch ik heb aangenomen, dat in de geheele bevolking van Rotterdam de verhouding niet zooveel zal afwijken van die van het geheele land en dus op 11 zielen 7 personen boven de 16 en 4 personen onder de 16 zullen voorkomen.

Voor de cijfers der honoraria heb ik de eigen aangiften der geneeskundigen gebruikt, vóórdat 10 pCt. van hun honorarium werd gekort. Gelukkig kan ik mededeelen, dat in Rotterdam, evenals in het geheele land, tot nu toe gebleken is, dat de eigen aangiften nagenoeg niet afwijken van later verkregen officieele cijfers.

In de cijfers van den heer LATOBY komt echter zonder twijfel een ernstige vergissing voor; hij berekent nl. op 170000 fondsleden boven het 16de jaar slechts 36000 kinderen. Dit laatste getal kan niet juist zijn, indien ik naga, dat in het geheele land op $1\frac{3}{4}$ persoon boven het 16de jaar één kind onder het 16de jaar voorkomt, dat in A. Z. A. op 31 December 1916 76196 volwassen leden waren tegen 35549 kinderen, terwijl ten overvloede de voorzitter van A. Z. R. mij mededeelde, dat in dat ziekenfonds op elk lid boven het 16de jaar één kind onder het 16de jaar voorkomt. Ik zal mij niet wagen aan een nieuwe berekening van het aantal personen, opgenomen in de Rotterdamsche ziekenfondsen, doch weet nu, dat het zeer zeker nog grooter is dan het door mij genoemde getal van 220000 en vrij zeker veel grooter in plaats van kleiner, zooals de heer LATOBY meent.

Uit een en ander blijkt mij, dat de betaling der geneeskundigen in Rotterdam nog

slechter is, dan ik dacht, en dat „De Vereeniging” en A. Z. R. hierin gunstig afsteken bij de andere ziekenfondsen. Als de ziekenfondsen te Rotterdam, in vergelijking met Amsterdam en met het geheele land, zoo rijk aan kinderen zijn als de voorzitter van A. Z. R. aangeeft, zou de slechte honoreering, per persoon berekend (niet per lid), in Rotterdam wel voor een deel daaraan kunnen worden toegeschreven, dat de kinderen bij het bereiken van den 16-jarigen leeftijd dikwijls niet als lid worden ingeschreven. In A. Z. R. geschiedde dit in 1914 slechts met 189 van de 563 kinderen.

De bedragen van de extra-honoraria zijn zeer gering; in A. Z. R. werd in 1914 voor kunstverlossingen slechts f 220.—, voor abortus f 142,50, voor noodvisites f 18.— en voor nachtvisites slechts f 59.— betaald.

De opmerkingen van den heer LATOoy, waarvoor ik hem zeer dank, omdat zij in menig opzicht te denken geven, brengen in mijn gevolgtrekking geen verandering.

Dordrecht, 11 Februari 1916.

A. C. VAN BRUGGEN.

BEHANDELING VAN STROTTENHOOFD SKANKER.

In het verslag van de vergadering van 15 Oct. van het Klinisch Genootschap te Rotterdam, wordt mij na de demonstratie van een geval van strottenhoofdkanker door collega NOORDENBOS de vraag in den mond gelegd, waarom bij de behandeling hiervan niet is gedacht aan een endo-laryngeale operatie.

Ik hecht eraan, voor de lezers van het *Tijdschrift* te verklaren, dat ik die vraag niet heb gedaan. Ik heb alleen opgemerkt, dat er, vooral van Engelsche zijde, op gewezen is, dat in gevallen, als het hier voorgestelde, men vaak met een exenteratie van de zieke helft van het strottenhoofd na laryngotomie kan volstaan. Naar ik meen is ook hetgeen collega NOORDENBOS daarna zeide, als antwoord op deze opmerking bedoeld.

Rotterdam, 14 Februari 1916.

W. SCHILPEROORT.

Bij uitzondering plaatsen wij deze verbetering van een vereenigingsverslag; als regel worden zulke opmerkingen door ons niet opgenomen. De secretarissen der vereenigingen ontvangen van ons een voldoende aantal drukproeven, om aan al de sprekers, ook die in de discussie, een proef van het door hen gesprokene te doen toekomen. Door deze handelwijze meenen wij juist latere discussies in dit *Tijdschrift* overbodig te maken.

Redactie.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Overbrenging sociale wetgeving naar een ander departement.

De *Nederlandsche Staatscourant* van Woensdag 16 Februari 1916, n°. 39, bevat een Koninklijk besluit van den 12den Februari, waarbij bepaald wordt, dat met ingang van 15 Februari de zorg voor de uitvoering van de Ongevallenwet 1901, de Radenwet, de Ziektewet en de Invaliditeitswet, alsmede van de uit die wetten voortgevloeide Koninklijke besluiten, van het departement van financiën wordt overgebracht naar het departement van waterstaat. Alleen de zorg voor de uitvoering van de begrooingswetten voor de dienstjaren 1914, 1915 en 1916, voor zoover deze op bovengenoemde wetten en besluiten betrekking hebben, blijft voorloopig berusten bij het departement van financiën.

De sociale wetgeving, waarvan ons meer in het bijzonder belang inboezemt de